

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 166g/2020

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 131
alin.(6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

*(dreptul creditorilor chirografari de a face opoziție la vânzarea bunurilor
grevate cu garanții)*

CHIȘINĂU

2 februarie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
 dlui Nicolae ROȘCA,
 dnei Liuba ȘOVA,
 dlui Serghei ȚURCAN,
 dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
 cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 30 octombrie 2020,
 Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
 Având în vedere actele și lucrările dosarului,
 Deliberând pe 2 februarie 2021 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator” din articolul 68 alin. (10) și „debitorul, [...] creditorii chirografari și administratorul insolvenței/lichidatorul pot face opoziție, la vânzarea bunului” din articolul 131 alin. (6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de președintele Comitetului de Conducere, dl Iurii Vasilachi, în interesele B.C. „Energbank” S.A., în dosarul nr. 2i-105/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de către dl judecător Vitalie Guțan de la Judecătoria Chișinău, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 14 aprilie 2015, dl Gheorghe Baciuc a depus în instanța de insolvență o cerere introductivă prin care a solicitat intentarea procesului de insolvență a S.R.L. „Nectar-Expo”. Prin Încheierea din 16 aprilie 2015, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea introductivă.

4. Prin hotărârea din 9 iunie 2015, Curtea de Apel Chișinău a intentat procesul de insolvență față de S.R.L. „Nectar-Expo”.

5. Prin Încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 aprilie 2016, față de S.R.L. „Nectar-Expo” a fost aplicată procedura falimentului și desemnat un lichidator.

6. Pe 25 iunie 2020, creditorii Tamara Crăciun, S.A. „Fertilitatea - Chișinău” și S.R.L. „Horti-Pro” au făcut opoziție la vânzarea bunurilor debitorului la licitația „cu strigare” din 3 iulie 2020.

7. În procesul de examinare a opozițiilor și contestațiilor, dl avocat Pavel Pitihin a ridicat în interesele creditorului garantat B.C. „Energbank” S.A., excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 68 alin. (10) și 131 alin. (6) din Legea insolvenței.

8. Prin Încheierea din 23 octombrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul central, a admis parțial cererea și ridicarea excepției de neconstituționalitate doar în raport cu articolul 131 alin. (6) din Legea insolvenței, motivând că prevederile contestate ale articolului 68 alin. (10) au fost anterior supuse controlului constituționalității și că prin Decizia nr. 2 din 16 ianuarie 2020 Curtea Constituțională a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 68 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012. Prin aceeași Încheiere, Judecătoria Chișinău, sediul central, a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării excepției.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

10. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 131

Procedura de valorificare a bunurilor grevate cu garanții

„[...]”

(6) **Debitorul, creditorii garantați, creditorii chirografari și administratorul insolvenței/lichidatorul pot face opoziție, la vânzarea bunului, în fața instanței de insolvență.** Instanța va judeca opoziția în ședință publică, cu citarea creditorilor garantați care au depus opoziția, a administratorului insolvenței/lichidatorului și, după caz, a reprezentantului debitorului, în cel mult 2 săptămâni de la primirea opoziției. Neprezentarea părților la data citată nu împiedică instanța să examineze cauza. Pe marginea opoziției, instanța de insolvență emite o încheiere, care poate fi contestată cu recurs numai de părțile vizate în ea. Dacă admite opoziția, instanța de judecată, ținând seama de obiectul acesteia, va modifica ori anula, după caz, metoda, maniera, condițiile, sarcinile, prețul, locul sau data vânzării bunurilor grevate cu garanții, informând de îndată administratorul insolvenței/lichidatorul, care este obligat să se conformeze măsurilor luate sau dispuse de instanța de insolvență.

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. Autorul excepției, în partea motivării neconstituționalității articolului 131 alin. (6) din Legea insolvenței, susține că articolul contestat, referitor la posibilitatea debitorului, creditorilor chirografari și a administratorului/lichidatorului să facă opoziție la vânzarea bunurilor grevate cu garanții reale, este formulat de o manieră imprecisă și neclară, fapt care nu corespunde cerințelor clarității și previzibilității, garantate de articolul 23 alin. (2) din Constituție. Legislatorul a intervenit, prin acordarea dreptului debitorului, creditorilor chirografari și administratorului/lichidatorului de a face opoziție la vânzarea bunurilor grevate cu garanții reale, în mod arbitrar și disproporționat în dreptul creditorului gajist de a-și exercita atributele pe care le conferă dreptul de gaj. De asemenea, acordarea posibilității debitorului și administratorului/lichidatorului de a face opoziție la vânzarea bunurilor grevate cu garanții vine în contradicție și cu prevederile articolelor 1 alin. (2), 2, 63, 75 alin. (1) lit. a) din Legea insolvenței.

12. Mai mult, autorul consideră că norma contestată nu stabilește: 1) condițiile și etapa la care poate fi înaintată opoziția la vânzarea bunurilor grevate cu garanții; 2) motivele de fapt sau de drept pentru care se înaintează opoziția; 3) împotriva cui se îndreaptă pretențiile din opoziție, în condițiile în care administratorul/lichidatorul este cel care realizează masa debitoare, într-un mod similar celui reglementat de articolul 753 alin. (1) al Codului civil.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvenței, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de președintele Comitetului de Conducere, dl Iurii Vasilachi, în interesele B.C. „Energbank” S.A., în dosarul nr. 2i-105/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „debitorul, [...] creditorii chirografari și administratorul insolvenței/lichidatorul pot face opoziție, la vânzarea bunului” din articolul 131 alin. (6) din Legea insolvenței. Curtea admite că norma contestată urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei.

Așa cum rezultă din sesizare și din încheierea instanței, în cadrul procesului de insolvabilitate intentat se examinează opoziția înaintată de către creditorii.

17. Curtea constată că textul criticat nu a constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

18. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept din Constituție în cauza concretă din fața instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 8 din 24 ianuarie 2020, § 27; DCC nr. 64 din 11 iunie 2020, § 19). Astfel, Curtea trebuie să verifice, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (DCC nr. 122 din 22 octombrie 2020, § 24).

19. Așadar, autorul excepției a pretins că prevederile contestate sunt contrare articolului 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] din Constituție.

20. Curtea reiterează că articolul 23 din Constituție nu are o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocat standardul calității legii, trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 38 din 8 iulie 2016, § 35; DCC nr. 44 din 22 mai 2017, § 18; DCC nr. 6 din 23 ianuarie 2020, § 22; DCC nr. 16 din 10 februarie 2020, § 17). Curtea a stabilit că problema calității unei legi nu reprezintă o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental.

21. Curtea observă că autorul sesizării nu a motivat sesizarea raportându-și argumentele la unul sau mai multe drepturi fundamentale. Critica lui s-a bazat doar pe neclaritatea textelor contestate. Astfel, pentru că nu s-a argumentat incidența vreunui drept fundamental, Curtea nu va efectua o analiză a calității prevederilor contestate prin prisma articolului 23 din Constituție.

22. În același timp, Curtea mai observă că, sub aparența unor critici de neconstituționalitate referitoare la neclaritatea și imprevizibilitatea prevederilor contestate, autorul se mai referă și la o eventuală contradicție între dispozițiile contestate și articolele 1 alin. (2), 2, 63, 75 alin. (1) lit. a) din Legea insolvabilității. Astfel, o pretinsă incompatibilitate între două sau mai multe norme legale infraconstituționale cuprinse în același act normativ nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de interpretare și aplicare a legii, a cărei rezolvare revine instanțelor de judecată (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 135 din 24 noiembrie 2020, § 25 și jurisprudența citată acolo).

23. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. g) și 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „debitorul, [...] creditorii chirografari și administratorul insolvenței/lichidatorul pot face opoziție, la vânzarea bunului” din articolul 131 alin. (6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de președintele Comitetului de Conducere, dl Iurii Vasilachi, în interesele B.C. „Energbank” S.A., în dosarul nr. 2i-105/18, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte**Domnica MANOLE***Chișinău, 2 februarie 2021**DCC nr. 13**Dosarul nr. 166g/2020*